

Aan de leden van de raad

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Contactpersoon : Astrid Sleiderink
Telefoonnummer : 06-31108027

Onderwerp: Schriftelijke vragen art. 44 Rvo over het Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Geachte voorzitter en leden,

De raadsleden de heer Loor en mevrouw Steenvoort van de fractie D66 hebben ons per brief, ingekomen 8 april 2021, schriftelijk vragen gesteld op grond van artikel 44 van het Reglement van Orde voor de Politieke Avond van de gemeente Arnhem 2018 over het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). De vragen zijn als bijlage toegevoegd aan deze brief.

Ter beantwoording van deze vragen delen wij u het volgende mee.

1. *De minister vraagt de scholen in te zetten op kansrijk adviseren en kansrijk plaatsen. Het college onderschreef in de antwoorden van afgelopen januari het belang hiervan en zei toe dit mee te nemen in de agendering voor de Maatschappelijke en Educatieve Agenda Arnhem (MEAA). Welke concrete afspraken zijn er met de schoolbesturen in het VO en PO gemaakt in het kader van kansrijk adviseren en kansrijk plaatsen?*

Vanuit de MEAA zijn er begin 2021 afspraken gemaakt met het onderwijs dat er dit jaar extra aandacht is voor de drie overgangsmomenten:

- voorschool-school
- PO-VO
- VMBO-MBO

In MEAA termen: het onderwerp 'in Arnhem kun je alles leren' wordt nader uitgewerkt in opdrachten voor deze drie overgangsmomenten. Bij de start van de MEAA is de volgende tekst over dit onderwerp opgenomen:

"In Arnhem kunnen alle kinderen in de nabije omgeving het onderwijs volgen dat past bij hun mogelijkheden en talenten. De doorstroom naar een volgende of andere onderwijsvorm verloopt soepel. Bij overgangsmomenten is er een goed beeld van de behoefte van het kind en is er sprake van een warme overdracht. Een dekkend aanbod bestaat ook uit goede zomerscholen die voor ieder kind toegankelijk zijn."

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Pagina : 2

Bij deze afspraak is bij de overgang van PO naar VO opgemerkt dat dit kan gaan over het realiseren van brede brugklassen, kansrijk adviseren, kansrijk plaatsen en het bieden van de passende ondersteuning. Het PO en VO waren al met elkaar in gesprek over de overgang PO-VO. Hiervoor hebben ze hun eigen bestuurlijk overleg. Bij een volgend MEAA-overleg in juni komt de uitwerking van de opdracht PO-VO terug op de agenda. Als college hebben wij geen formele taak of rol in kansrijk adviseren of kansrijk plaatsen. Dat ligt bij het onderwijs. Het belang van kansrijk adviseren en kansrijk plaatsen onderschrijven wij wel. Het is namelijk ook van belang voor kansengelijkheid. Vanuit de uitwerking van de opdracht PO-VO zal het college bezien of er aanvullende maatregelen of voorzieningen nodig zijn vanuit de gemeente.

2. *Uit de beantwoording in januari werd duidelijk dat op de meeste Arnhemse scholen het selectiemoment vóór de eerste klas ligt en dat van brede brugklassen of dubbele brugjaren dus geen sprake is. Als er al sprake is van een breder brugjaar, is die breedte beperkt tussen havo en vwo of tussen mavo en havo. De minister kondigt in de brief een subsidieregeling voor brede en verlengde brugklassen aan die volgend schooljaar zal ingaan. Welke stappen zet het college samen met de Arnhemse schoolbesturen om die regeling zodra deze volgend schooljaar ingaat maximaal te kunnen benutten? Hoe gaat de gemeente beperkingen voor het vormen van brede brugklassen per schooljaar 2021-2022 wegnemen, bijvoorbeeld waar het gaat om de huisvesting van scholen? En welke stappen zet het college om een verlaagd selectiemoment mogelijk te maken voor leerlingen die aan het einde van dit jaar instromen in het voortgezet onderwijs?*

Als college kunnen wij onder de aandacht brengen dat dit een belangrijk onderwerp is voor kansengelijkheid. De onderwijsraad heeft op 15 april 2021 aan het kabinet een advies uitgebracht voor een driejarige brede brugklas. Niet het college, maar het onderwijs kan hier nu stappen in zetten. Om brede brugklassen te stimuleren krijgen middelbare scholen vanaf komend schooljaar al een bonus als ze brede brugklassen vormen. De precieze invulling van die bonus wordt begin komend schooljaar bekend. Een brede brugklas geeft leerlingen meer tijd om te kijken op welke plek ze het best tot hun recht komen. Bij elke individuele brugklasser wordt gekeken of hij of zij op de juiste plek zit. Het onderwijs kan vorming van brede brugklassen meenemen in de uitwerking van de opdracht overgang PO-VO (zie beantwoording vraag 1). Het initiatief daarvoor ligt bij het onderwijs. Als daarbij nog iets nodig is van de gemeente hebben wij uit ervaring het vertrouwen dat het onderwijs de gemeente vroegtijdig weet te vinden. Wij verwachten niet dat huisvesting bij dit onderwerp een knelpunt is. Desalniettemin krijgen de schoolbesturen ruimte om hierover op zeer korte termijn hun input over te leveren bij de vernieuwing van het Integraal HuisvestingsPlan Voortgezet Onderwijs (IHPVO).

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Pagina : 3

3. *Hoe borgt de gemeente Arnhem dat, ondanks de grote werkdruk die er in het PO en VO al is, alle scholen in Arnhem optimaal een beroep kunnen doen op het Nationaal Programma Onderwijs en alle Arnhemse leerlingen waarvoor dat wenselijk is een bij hen passend aanbod krijgen? Welke ondersteuning biedt de gemeente de scholen waar nodig bij de verplichte schoolscan en het opstellen van het schoolprogramma?*

Wij zijn ervan overtuigd dat het onderwijs in staat is dat te doen wat de minister van hen vraagt, of zelf bij de minister aanklaart als het onmogelijke aan hen gevraagd wordt. De ondersteuning die wij als gemeente bieden is in lijn met de oproep van de minister. Dit betekent dat wij ervan uitgaan dat het onderwijs:

- in de fase van de schoolscans (tot en met april) de gemeente informeert over de analyse van de opgelopen vertragingen, zodat we vroegtijdig kunnen nadenken over wat de gemeente ter ondersteuning aan scholen kan bieden;
- in de fase waarbij er gekozen wordt voor passende interventies (tot en met mei), de expertise van het samenwerkingsverband en de gemeente (en betrokken partners zoals Stichting PAS, Sociale wijkteams, Sportbedrijf, Rijnstad, Presikhaaf University etc.) inzet;
- in de fase van het opstellen van het schoolprogramma (tot en met juni) de schoolprogramma's meeneemt als onderwerp in de periodieke overleggen tussen onderwijs en gemeente.

Wij zijn al in gesprek met het onderwijs over het NPO. Als gemeente zien wij het als onze taak om de vraag vanuit het onderwijs zoveel mogelijk duurzaam te verbinden met de mogelijkheden vanuit de gemeente. Dit is afhankelijk van de omvang en de voorwaarden van de middelen die wij als gemeente krijgen.

4. *Onderdeel van de schoolscan is het betrekken van de ouders. Hoe wordt in Arnhem de inbreng van de ouders vormgegeven voor die kinderen waarvan de ouders moeilijker te betrekken zijn bij het onderwijs of de Nederlandse taal minder machtig zijn?*

Het is aan het onderwijs hoe zij ouders betrekken. Een MR is wettelijk verplicht. Andere vormen om ouderbetrokkenheid vorm te geven zijn niet wettelijk gekaderd, maar kunnen scholen naar eigen inzicht inzetten. Ouderavonden en oudergesprekken zijn hiervoor bijvoorbeeld de reguliere middelen. Binnen het onderwijsachterstandenbeleid heeft Stichting PAS expertise bij het vormgeven van ouderbetrokkenheid. Zij hebben ook schoolcontactwerkers in dienst voor ouders die moeilijker te betrekken zijn bij het onderwijs of de Nederlandse taal minder machtig zijn. Bovendien zien we dat steeds meer scholen gebruik maken van de inzet van jongerencoaches. Waar mogelijk maken zij verbinding met ouders of wordt er samengewerkt met de wijkcoaches om ouderbetrokkenheid te stimuleren. Het betrekken van álle ouders bij het onderwijs is een belangrijk, maar taai vraagstuk.

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Pagina : 4

5. *"Gemeenten kunnen op basis van uw informatie bepalen welke aanvullende programma's, begeleiding of kennisdeling zij ter ondersteuning aan scholen bieden, met name voor scholen met extra uitdagingen. Ook kunnen gemeenten u vanuit hun verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg op het mentale en sociaalemotionele vlak helpen of samenwerking tussen besturen en scholen faciliteren, en indien nodig het contact met de ouders leggen," zo stelt de minister. Welke aanvullende programma's gaat de gemeente Arnhem de scholen aanbieden? Het mentale welzijn van Arnhemse jongeren staat sterk onder druk. Welke extra inzet vanuit de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg kunnen we van de gemeente Arnhem verwachten in samenwerking met de scholen en aansluitend bij het Nationaal Programma Onderwijs?*

Het is nu nog te vroeg om aan te geven of én welke aanvullende programma's de gemeente scholen gaat bieden. Daarvoor is de analyse vanuit de schoolscans, die volgens planning eind april met de gemeente gedeeld wordt, een eerste stap. Daarnaast is 22 april duidelijk geworden dat de middelen richting de gemeente als specifieke uitkering onze kant opkomen in september. In juli zal bekend zijn hoe hoog dit bedrag is. Dit betekent niet dat we nu nog niets doen. Tot die tijd worden alle individuele hulpvragen waarbij de inzet van Jeugdhulp nodig is afgestemd met de wijkcoach en met maatwerk behandeld.

Het college herkent zorgen over het mentale welzijn van jongeren. Hiervoor wordt nu ook al het nodige ingezet vanuit de algemene voorzieningen op buurt- en wijkniveau en individuele voorzieningen vanuit de jeugdzorg. De organisaties voor jongerenwerk, Sportbedrijf en Kunstbedrijf bereiden samen, en aanvullend op wat zij al doen, op dit vlak een extra aanbod voor tot en met de zomervakantie. Hierbij krijgt juist de mentale weerbaarheid een belangrijke plek.

De inzet van de gemeente zal er op gericht zijn activiteiten met elkaar te verbinden door te investeren in samenwerking. Ons doel is samenwerking buiten school verduurzamen in lijn met de aanpak voortijdig schoolverlaten en Arnhemse Aanpak Plus: aansluitend bij behoefte vanuit het onderwijs en een verbinding leggend tussen de pedagogische driehoek school, thuis en straat. Indien het nodig is nieuw aanbod te ontwikkelen kijken we naar de mogelijkheden om met de inzet van deze incidentele middelen een duurzame oplossing te vinden. Huiswerkbegeleiding en verlengde leertijd zijn daar voorbeelden van.

6. *Hoe gaat de gemeente Arnhem zorgen dat de inzet uit het Nationaal Programma Onderwijs optimaal aansluit bij andere inspanningen die de gemeente zelf doet, bijvoorbeeld op het gebied van welzijnswerk, sport en cultuur? Hoe verzekert de gemeente de integraliteit van het aanbod voor Arnhemse jongeren?*

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Pagina : 5

Wij zijn van mening dat door de werkwijze zoals geschetst bij de beantwoording van vraag 5 de integraliteit van het aanbod geborgd is. Door de teams leefomgeving en de partners in de stad die het dichtst bij de jongeren staan vanaf het begin te betrekken, wordt de integraliteit geborgd.

7. *Ook in het MBO zijn regelingen beschikbaar voor extra ondersteuning. Deze zijn echter lang niet altijd eenvoudig toegankelijk, wat ertoe kan leiden dat niet alle Arnhemse MBO-studenten de juiste extra ondersteuning krijgen en hun corona achterstanden kunnen inlopen. In hoeverre is de gemeente bereid om een inzet, zoals in het Nationaal Programma Onderwijs voor het funderend onderwijs (PO en VO) voor alle leerlingen die dat nodig hebben wordt geboden, in overleg met onderwijsinstellingen en maatschappelijke partners ook voor MBO-studenten mogelijk te maken, met waar mogelijk uiteraard gebruikmaking van de daarvoor beschikbare financiële middelen vanuit het Rijk?*

Het MBO en hoger (beroeps-)onderwijs maken deel uit van het Nationaal Programma Onderwijs. Wij herkennen uw observatie niet dat de regeling voor extra ondersteuning in het MBO niet altijd eenvoudig toegankelijk is. Het Rijn IJssel en de Christelijke Onderwijsgroep hebben eerder al laten zien gebruik te maken van de rijksregeling voor het inhaal- en ondersteuningsprogramma. Deze regeling wordt verlengd. Vooralsnog zien wij geen aanleiding vanuit de gemeente extra in te zetten in het MBO. Wel kunnen MBO-studenten gebruik maken van de ondersteuning zoals geschetst bij vraag 5. Als in het MBO iets extra's nodig is - hiervoor is ook periodiek overleg met het MBO - kunnen hiervoor mogelijkheden vanuit het budget voor voorkomen voortijdig schoolverlaten ingezet worden.

8. *Onderdeel van het Nationaal Programma is opnieuw een aanbod aan zomerscholen. Voor deze zomerscholen worden deels reguliere onderwijslocaties gebruikt waarvan we weten dat vaak de klimaatbeheersing te wensen overlaat. Hoe gaat de gemeente ervoor zorgen dat de zomerscholen plaatsvinden in gebouwen waar ook bij (extreme) zomerse buitentemperaturen het binnenklimaat goed is?*

Het college kan er helaas niet voor zorgen dat zomerscholen alleen plaatsvinden in gebouwen waar ook bij (extreme) zomerse buitentemperaturen het binnenklimaat goed is. We delen uw zorg hierover. Gemeente en schoolbesturen zijn nu vooral bezig met een goede ventilatie in de schoolgebouwen. Daartoe heeft de gemeente in afstemming met de schoolbesturen voor 32 schoolgebouwen, waarvan drie MFC's, een aanvraag gedaan in het kader van de SUVIS-regeling. Daaronder vallen de locaties waar Stichting PAS vorig jaar de zomerscholen voor groep 7 en 8 organiseerde: MFC de Spil, MFC Presikhaven en Olympus waar in 2021 de zomerschool is.

Als college hebben we de ambitie negatieve effecten van langdurige hitte zoveel mogelijk tegen te gaan. Bij inwoners gaat het dan om gevoelstemperatuur, gezondheid en welbevinden. We willen zoveel mogelijk voorkomen dat inwoners negatieve gezondheidseffecten ondervinden van de hoge temperaturen, zowel binnenshuis als buitenshuis. Hierbij letten we vooral op kwetsbare inwoners. Speciale aandacht gaat daarom uit naar kinderopvanglocaties, verzorgingstehuizen, zelfstandig wonende senioren, chronisch zieken en gehandicapten. De ambitie wordt nog uitgewerkt in een lokaal hitteplan. Kinderopvangorganisaties zijn nu al verplicht de temperatuur in en buiten het pand in kaart te brengen en eventuele maatregelen te nemen om de veiligheid en gezondheid van kinderen te waarborgen. Binnen het onderwijs zijn ook richtlijnen voor omgaan met hitte. Vorig jaar was er een hittegolf tijdens de periode van de zomerscholen. Het subjectieve beeld was: het was warm, heel warm, maar te doen. We hebben geen klachten vernomen. De organisatie van de zomerscholen is zo goed mogelijk omgegaan met de hitte. Zij hebben gewerkt met een hitteprotocol; 's morgens vroeg ramen open zetten, zonwering gebruiken, veel water drinken en aanpassing van het programma. Voor 2021 heeft Stichting PAS bij het Olympus al gevraagd om de koelste lokalen voor de zomerschool. We vragen Stichting PAS ook - voor zover ze dat nog niet deden - gebruik te maken van de kennis van het Olympus over klimaatbeheersing, van de tips van de GGD Gelderland Midden over omgaan met hitte en zich actief op de hoogte te stellen wanneer het nationaal hitteplan in werking treedt.

9. *Ook het gemeentelijke aanbod aan Voorschoolse Educatie kan een rol spelen in het tegengaan van achterstanden. Dit maakt echter geen onderdeel uit van het Nationaal Programma Onderwijs. Hoe zorgt de gemeente ervoor dat ook op dat punt een versterking, parallel aan het Nationaal Programma Onderwijs, mogelijk is?*

Ook de voorschoolse periode maakt onderdeel uit van het Nationaal Programma Onderwijs. Hiervoor kunnen VVE-zomerscholen georganiseerd worden. De voorschoolse partijen in Arnhem gaan hiervoor geen aparte aanvraag doen bij het Rijk omdat extra ondersteuning (per kind, op de groepen en in extra uren) en zomerscholen al vanuit de reguliere gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen, zoals beschikbaar gesteld vanuit Arnhemse aanpak Plus, bekostigd worden. Tijdens corona is het bereik van de VVE gedaald. Dat bereik neemt nu weer toe. Vanuit de voorschoolse periode zijn geen andere knelpunten of wensen naar voren gekomen.

Datum : 11 mei 2021
Zaaknummer : 564757
Pagina : 7

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de loco-secretaris, de burgemeester,

P.J. Altena

A. Marcouch

Bijlagen:

- Brief met artikel 44 vragen

cc: Raadsleden en fractievolgers